

Bærum kommune
post@baerum.kommune.no

Kommunens ref: arkivsakID 19/2783.

Vår dato: 05.01.22

Varsel om utvidet planområde for regulering av helårs turvei i Vestmarka

HØRINGSUTTALELSE FRA BNF (Bærum Natur- og Friluftsråd)

Det vises til forslag til reguleringsplan for ovennevnte sak med frist for uttalelse 5. ds. Saken er den 4. reguleringsplanen med tilknytning til Vestmarka, der de andre omfatter utvidelse av vannrenseanlegget på Kattås og gangvei mm langs Vestmarkaveien fram til parkeringsplassen.

BNF har tidligere uttalt seg om saken ved oppstarten av dette reguleringsplanarbeidet (vedlegg 1) og ifbm det samme for Kattås Vannrenseanlegg (vedlegg 2). Begge vedleggene er relevante for saken og utgjør del av begrunnelse for BNFs konklusjon.

Overordnet

Bærekraftsmål:

Bærum kommune har besluttet å følge FNs Bærekraftsmål, i tillegg til at de fremstår miljø og klimakloke. Dette tilsier at tiltak må være bærekraftig.

Dette tiltaket vil (ref undersøkelser) ha åpenbare negative konsekvenser for artsmangfoldet. Det er ikke nok å påstå at «det skal gjøres så skånsomt som mulig» Det må isåfall påvises at prosjektet øker artsmangfoldet og heller ikke øker karbonavtrykket.

Imidlertid; All fjerning av skog øker utslippet av CO₂ – hvor skal det tas inn hen?

Naturmangfoldloven

Vi kan ikke se at §§8-12 er utredet og vurdert.

Det må vurderes om tiltaket i sum med andre tilrettelegginger i Marka overskrider naturens tålegrense (ref §§ 10 - Samlet belastning) . Vi mener at denne sterke graden av tilrettelegging medfører en økt fragmenterings slig at opplevelsen av naturlignatur blir ødelagt. Derved blir også andre organismer skadelidende ved at deres leveområder påvirkes negativt. Også for mennesket er dette et tap av opplevelse.

Markaloven

Prosjektet bryter med Markaloven da prosjektet ikke ivaretar det naturmangfold som loven er satt til å bevare. Marka er godt tilgjengelig for friluftslivet uten dette prosjektet. Prosjektet

ødelegger heller opplevelsesverdiene.

Fordelene ved prosjektet er klart mindre enn ulempene. Ref. §§ 12 Samlet belastning

Begrunnelser for tiltaket (i kortform)

Bærum kommune har opprinnelig argumentert med at :

- **kortreist** overskuddsstein fra utsprenget av fjellhaller ved Kattås vannrenseanlegg kunne avhendes ved å benytte den som underlag for ny turveitrase i Vestmarka.
- en slik vei vil være **positivt for befolkningen**, som da får enklere tilkomst til skogen og den «uberørte» naturen.
- Kombinere turveien med oppgradere til skogsvei for **transport av tømmer**.

Argumentenes holdbarhet

- **Det første argumentet** forliste ved at Franzefoss ønsket å motta all stein fra Kattås grunnet dens gode kvalitet. Det var da følgelig ikke noe kortreist stein tilbake for byggingen av Vestmarkaveien og tur/skogsvei og det argumentet faller følgelig bort.

Det andre om *kortreist stein* blir foreslått løst ved at lastbilene som kjører kvalitetssteinen til Steinshøgda jo kan ta med stein av ringere kvalitet tilbake, da bilene likevel skal til Kattås igjen (for å hente kvalitetssteinen). Dermed har man «*kortreist overskuddsstein*» til å bygge veien!

Ved en slik løsning er argumentet om kortreist overskuddsstein forsvunnet og andre argumenter for bygging av veien må da finnes, noe BNF ikke skal innlate seg på her.

Kortreist ender her opp med å bli et politisk salgsargument.

- **Det andre argumentet** om at en slik vei vil være positivt for befolkningen kan nok deles av noen brukergrupper, men ikke av BNF som har som mål å fremme «det enkle friluftsliv», som BNF mener er adskillig mer positivt for turgåerne både angående opplevelsesverdi, psykisk og fysisk helse, enn det å gå på skogsvei.

Det må vurderes hvor mye «motorvei» vi skal ha i Marka, mot heller å øke folks bevissthet om Markas naturverdier ved å bruke Markas naturlige stifar.

Hva gir opplevelse for den store delen av befolkningen?

Det vises til hvordan opplevelsen påvirkes av om du går på sti eller vei. (Ref «*Mellom meg og det andre finds det stier - En avhandling om stier, mennesker og naturopplevelse*,» ph.d. avhandling, Annette Bischoff, NMBU)

- **Det tredje argumentet:** At Bærum kommune ønsker å forsterke bærelaget med tilkjørt stein for en turvei fra Jordbru langs Ringiåsen og videre mot Vestmarkveien betyr at veien skal brukes til tømmertransport. På Jordbru går det allerede en vei med bærelag for skogsmaskin i lysløypen under Ramsåsen på vestsiden av tilgrensende jorde. Bærum kommune er som skogeier kun eier av et mindre område nord ved Jordbru. Skogkanten under Ringiåsen mot jordene er smal og hugget ned for noen år siden, med tap av rødlistearter som resultat. For skogsområder mot Vestmarkveien vil være naturlig å benytte en lastbærer på frossen mark for å få tømmeret ut mot Vestmarkveien og Kattås når dette en gang skal hugges ut.

BNF synes det derfor er ubegripelig at Bærum kommune ligger så mye tyngde i å få bygget denne brede, tunge unødvendige overdimensjonerte veien som påvirker naturkvalitetene så vel som naturopplevelsene negativt.

Kommunen burde være den første til å ta var på naturlig natur og øke artsmangfoldet. Det forventes at kommunen som forvalter av fellesskapets verdier sikrere at naturlig natur ivaretas i et langsiktig perspektiv.

Driften av kommunen skoger bør ikke ha krav på seg til å være et plussforetak.

Kommunen bør selv være en pådriver for at skogen ivaretar naturmangfoldet, og ikke øker CO₂ utslippet ved hogst i en kritisk periode for klimaet.

Vedlikehold – kontra nyanlegg

- Trasen på Jordbru vest av Ringiåsen er allerede oppgradert og må fjernes fra prosjektet. Oppgradering her vil forøvrig berøre kulturminner både nord på Jordbru og på Sørbråten. (Ref Arkeologiske undersøkelser 2006 ved Akershus fylkeskommune, vedlegg 4)

- Fra Jordbru til Kattås trengs ingen ny turvei, bare mindre vedlikeholdsutbedring av et par bekkedar som går over turveien.

Hogst av skog er allerede tatt ut her på dagens trase uten problemer.

Området har rikt biologisk mangfold. (Ref også Biofokus 2008-25 Kattås - Jordbru – Ursdalen - Sølvhølen)

- Fra Kattås til Franskleiv i skaret vest av Kattåsen og øst for Ekelundshøgda skal og bør det heller ikke gjøres noe, ref. bl.a. registrerte store naturverdier. Enhver breddeutvidelse og hugging i kantsonene vil ødelegge natur og opplevelsesverdier. Dessuten har kantsoner ofte et biologisk mangfold som er viktig også for å opprettholde insektlivet og derved danner grunnlaget for opprettholde mange skog-økosystemer.

- Traseen sør for Gupu forstår vi er tatt ut av planen og erstattet med en trase nord for Gupu. Vi forutsetter at dette er en allerede opparbeidet trase som kommer opp fra sørøst til kryss sør for Akersetra og går vestover nord for Gupumyrene og ikke en ny trase.

Vi minner om at Miljødirektoratet har nye regler for behandling av myr. Myrer bør restaureres, ikke påvirkes ved at de dreneres for å dyrkes, eller at det bygges drenerende vei inntil eller over myr. Dette vil være sterkt ødeleggende for myras evne til å oppta og fordrøye nedbør. Drenering av myr medfører økt flomfare, restaurering av myr reduserer flomfare. I tillegg holder myr på store mengder karbon som slipper ut som CO₂ dersom myra dreneres.

Dette gjelder også ikke minst Jongsmyr og Semsmåsan nord for Furuholmen, som sies skal restaureres.

Imidlertid finner vi ingen beskrivelse av denne nye traseen nord for Gupu, heller ikke om kulturminner og de naturkvaliteter som strekningen innehar – og som blir skadelidende. (ref bl.a. manglende vurdering etter Naturmangfoldloven ovenfor)

Det refereres forøvrig til BNFs uttalelse fra 2019 og 2020 som fortsatt gjelder. (Vedlegg 1 og Vedlegg 2)

Undersøkelser som ikke er nevnt eller ikke tatt hensyn til:

Vi kan ikke finne at følgende undersøkelser er tatt hensyn til i tilstrekkelig grad:

- **Biofokus 2008-25 Rapport: Dalføret Kattås- Jordbru – Ursdalen -Sølvhølen :**

https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/natur-kultur-og-fritid/naturvern/natur---rapp-orter/naturverdier_dalforet_kattas_jordbru_ursdalen_solvhølen_biofokus_2008-25.pdf

- **Akershus fylkeskommunen, Rapport Automatisk fredede kulturminner Jordbru 2006,**
(Vedlegg 4)

Den viser registrerte automatisk fredede kulturminner tett på traseen i øst ved Ringiåsen som planlegges "revet opp" igjen!

Vi er forbauset over at kulturminner nord på Jordbru (ID95281 rydningsrøyser, ID95282 hulvei, ID287570 tufter Sørbråten, ikke er hensyntatt, da de ligger godt innenfor 5 m sikringssone. ID95281 ligger helt inntil dagens trase!

Det er derfor en bekymring for at allerede registrerte funn ikke hensyntas, men risikerer å bli helt eller delvis ødelagt.

Det vises også til merknader av 2019 fra IL Jutul som motsetter seg at denne traseen under Ringiåsen rives opp igjen. IL Jutul hadde selv ansvar for en profesjonell gjennomføring av en omfattende oppgraderingen for få år siden. med støtte av Bærum kommune og tippemidler, Det vises også til uttales fra Skui Vel ang Jordbru (Vedlegg 3)

Kommunens ansvar.

- Ansvar for forvaltning av Marka.

Det som gjør saken ekstra alvorlig er at det er Bærum kommune som markalovforvalter som i den rollen har ansvaret for å kontrollere og påtale brudd på loven og for å behandle søknader om anlegg og tiltak i henhold til Markaloven, i denne saken selv er tiltakshaver, og derved i en dobbeltrolle. Dette er et grovt brudd på kommunens markalovansvar og gir grunnlag for å kreve at kommunen skrinlegger prosjektet.

Gjennomføring av prosjektet er derfor alvorlig og kan være grunnlag for å klage kommunen inn til statsforvalteren.

- Friluftsliv.

Kommunen har ansvar for friluftsliv for alle, og må forholde seg til friluftslivets lov og har derved ansvar for opprettholdelse av "naturlig natur", som er forutsetning for friluftslivet (ref Friluftslivets lov).

Graden av tilrettelegging av «motorveier i marka» må opphøre da det også ødelegger for opplevelsen av "naturlig natur" nær der folk bor.

Konklusjon

BNF forventer at prosjektet nå avsluttes og skrinlegges. Dette er begrunnet i vår uttalelse.

Med vennlig hilsen

Bærum Natur- og Friluftsråd

sign

Ulf Kristiansen

leder

Vedlegg:

Vedlegg 1 datert 27.06.2019.

BNF: Oppstart av detaljregulering turveitrasé Vestmarka. PlanID 2019008 Omlegging av skiløype- trase til helårs turvei.

Vedlegg 2 datert 10.01.2020.

BNF: Kattås vannrenseanlegg - detaljregulering - 1. gangs behandling

Vedlegg 3 datert 25.06.2019

Skui Vel: Merknader til: Oppstart av detaljregulering turveitrasé Vestmarka.

PlanID 2019008

Vedlegg 4 datert 23.03.2006

Akershus fylkeskommune: Rapport fra undersøkelse av automatisk fredede kulturminner Jordbru.

Kopi:

Naturvernforbundet i Bærum

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

Forum for natur og friluftsliv i Akershus

Bærum Elveforum

Bærum Velforbund

Statsforvalteren Oslo og Viken

Viken fylkeskommune